

Т. О. Докучина, кандидат педагогічних наук, доцент

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті здійснено теоретичний аналіз проблеми професійної мобільності фахівців. Обґрунтовано фактори, які визначають актуальність формування професійної мобільності фахівців спеціальної освіти.

Ключові слова: професійна мобільність, професійна компетентність, фахівці спеціальної освіти.

Динамічні зміни в суспільстві та освітній галузі детермінують необхідність професійно мобільних фахівців спеціальної освіти, які повинні швидко пристосовуватись до нових умов, завдань, знаходити нестандартні рішення різних ситуацій. Мобільний фахівець здатний змінити свій стиль діяльності, удосконалити свою професійну майстерність, готовий до інновацій та нововведень.

Проблематика професійної мобільності фахівців досліджується в різних галузях науки, зокрема: соціології, психології, педагогіці, економіці та ін. (S. Lipset, П. Сорокін, Є. Іванченко, Е. Єгорова, Л. Пілецька, Т. Сергєєва та ін. Л. Амірова, Л. Горюнова, Н. Дячок, Е. Нікітіна, Р. Пріма, Л. Сушенцева та ін.). Аналіз літературних джерел засвідчив недостатнє вивчення цієї проблеми у корекційній педагогіці, оскільки професійна мобільність фахівців спеціальної освіти ще не була предметом цілісного дослідження.

Теоретичний аналіз визначеної проблеми, засвідчив, що професійна мобільність визначається у двох аспектах [1; 2]:

- як готовність фахівця до зміни професії, тобто професійної переорієнтації;
- як готовність до змін у професійній діяльності, тобто професійний розвиток та удосконалення фахівця в межах професії.

У своєму дослідженні професійну мобільність розглядаємо в аспекті готовності фахівця змінювати стиль професійної діяльності та пристосовуватись до вимог, які висуває професія, здійснювати професійний розвиток. Актуальність проблеми формування мобільності фахівців спеціальної освіти, на нашу думку, визначається такими факторами:

✓ Необхідність підготовки фахівців до роботи в різних типах закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами, зокрема спеціальних та інклюзивних закладах дошкільної та загальної середньої освіти, інклюзивно-ресурсних центрах, навчально-реабілітаційних закладах та ін.

✓ Формування професійної мобільності є умовою професійного розвитку сучасного фахівця спеціальної освіти.

✓ Фахівець спеціальної освіти має бути готовим до роботи з різними віковими категоріями осіб, а також з різ-

ними за категоріями дітей з особливими освітніми потребами у відповідному напрямі корекційної роботи.

✓ Динамічні зміни в освітній галузі, впровадження дистанційного навчання, інновації в освіті дітей з особливими освітніми потребами, обумовлюють необхідність мобільного фахівця, який здатний здійснювати професійну діяльність в різних умовах та ін.

Вчені розглядають різні аспекти проблеми професійної мобільності фахівців галузі освіти (S. Wang, G. Barbieri, Л. Амірова, Л. Горюнова, Н. Дячок, Е. Нікітіна, Р. Пріма, Л. Рибалко, Л. Сушенцева, О. Хижняк, Р. Черновол-Ткаченко та ін.), визначаючи актуальним формування професійної мобільності як на етапі професійної підготовки, так і у професійній діяльності, зокрема у процесі післядипломної освіти.

Отже, проблема професійної мобільності фахівців спеціальної освіти є актуальною, зважаючи на постійні зміни та інновації в освітній галузі. Формування професійної мобільності фахівців має здійснюватися у процесі фахової підготовки та післядипломної освіти з урахуванням тенденцій розвитку освіти дітей з особливими освітніми потребами.

Список використаних джерел:

1. Сушенцева Л., Шевчук Г., Дольнікова Л. Професійна мобільність педагога як умова його конкурентоздатності на сучасному ринку освітніх послуг. *Молодь і ринок*. 2016. 5 (136). С. 6-12.
2. Пріма Р. М. Теоретико-методичні засади формування професійної мобільності майбутнього фахівця початкової освіти: дис. ... д-ра. пед. наук: 13.00.04. Луцьк, 2010.

Theoretical analysis of the problem of professional mobility of specialists in special education was carried out. The necessity of formation of professional mobility of special education specialists in the process of professional training and postgraduate education was substantiated.

Key words: professional mobility, professional competence, specialists in special education.

Отримано: 16.03.2021

С. В. Дорофей, кандидат психологічних наук, старший викладач

ОЗНАКИ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ ТВОРЧОСТІ В МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ

У статті висвітлено основні ознаки творчості дітей молодшого шкільного віку. Охарактеризовано психологічні закономірності творчої діяльності дітей молодшого шкільного віку та умови її виникнення.

Ключові слова: творчий потенціал, творча активність, творчість, творча діяльність.

Розвиток творчого потенціалу особистості є одним із актуальних завдань сучасного суспільства. Зміни в суспільному житті і свідомості вимагають формування креативної особистості учня на основі якісної освіти та розвитку його творчих можливостей та самовдосконалення. Тому і перед школою сьогодні, коли дитині потрібні не тільки знання, але й високий творчий потенціал, компетентність, сформованість особистісних якостей, які допоможуть знайти своє місце в житті, стати активним членом суспільства і щасливою, упевненою у власних силах людиною, поряд із традиційними завданнями, постають завдання творчого розвитку особистості. Найсприятливішим для розкриття й прискореного розвитку здібностей є молодший шкільний вік. Це найвідповідальніший етап

дитинства, коли дитина хоче вчитися, учиться вчитися і вірить у свої сили.

Актуальність дослідження зумовлена не тільки соціально значущістю його проблематики, а й самою логікою розвитку досліджень проблеми дитячої творчості, природи її виникнення та розвитку, яка вже впродовж кількох десятиріч років є предметом досліджень багатьох учених (О. Матюшкін, О. Кульчицька, М. Смульсон), визначено структурні компоненти (В. Давидов, С. Максименко, В. Моляко), досліджено параметри креативного середовища як чинника творчих здібностей (В. Дружинін, А. Коваленко, Д. Леонтьєв, Я. Пономарьов), що сформуло умови для визначення системотвірних характеристик обдарованої особистості.